

Preko dvesta lajkova! („Crna kutija”, BDP)

Kritika iz časopisa „KUŠ“

Muž zatiče prazan stan i poruku na *Facebook* zidu da ga je žena ostavila pošto je našla njegovu prepisku sa ljubavnicom na *Messenger*-u. Status je imao preko dvesta lajkova. Ovim nemilim

dogadjajem počinje razgovor sedam prijatelja (tri para i jedan neženja) koji su se našli na večeri ne bi li zajedno posmatrali pomračenje meseca. Kako veče odmiče jedna od žena daje *šaljiv* predlog, pošto oni, naravno, nemaju nikakve tajne, da svi izvade svoje telefone i jedni drugima čitaju sve poruke koje stižu putem sms-a i društvenih mreža i da sve pozive i razgovore uključe na razglas, tj. spikerfon. Ovde treba napomenuti da je predstava rađena po motivima italijanskog filma *Savršeni stranci* Paola Đenovezea, ali ovaj odličan tekst Ane Đorđević nikako nije puko postavljanje filma na pozorišnu scenu, već predstavlja umetničko delo za sebe.

Kako nam Andrej Nosov (reditelj) polako otvara svoju *Crnu kutiju*, tako i tajne naših likova sve više izlaze na videlo sa svakom novom porukom i pozivom. Iz aviona se videlo da neko od njih krije poneku preljubu, ali postoji toliko drugih tajni koje ni izbliza ne očekujemo – neke su krajnje emotivne, neke su mračne, neke su, bar na prvu loptu, pomalo bizarne. Predstava nije o strahotama koju moderna tehnologija predstavlja po privatnost, već o granicama do kojih treba ići u iskrenosti i pitanju da li je potpuna iskrenost stvarno toliko bajna? Sećam se da sam davno pročitao neku izreku koja glasi: „Kad bi svi bili potpuno iskreni jedni s drugima, na svetu ni četiri osobe ne bi razgovarale.” Da li ste neiskreni prema partneru ako mu ne kažete svoje misli koje ne možete kontrolisati? Šta ako i kažete, nije da ste nešto uradili. A šta ako ste uradili ili rekli, a posle shvatite da niste tako mislili? Šta, zapravo, znači biti potpuno iskren i, još bitnije, kakve su posledice takvog ponašanja?

Pored iskrenosti, predstava se dotiče socijalnih i ekonomskih razlika među prijateljima – da li oni koji više zarađuju gledaju na one druge sa visine, ili šta ako se neko vama blizak profesionalno bavi nečim što je vama lično odvratno ili ispod časti, bez obzira na visinu plate? Tu su, naravno, i većite teme: šta raditi kad vam se dopada žena ili muž vaših najboljih prijatelja, a šta raditi kad vam se ne dopadaju uopšte? Ovo su samo neka od pitanja koje nam *Kutija* postavlja, pritom ni u jednom trenutku ne gubeći iz vida svoje prvo i osnovno pitanje granica iskrenosti.

Lično mi je zanimljiva činjenica da *Crna kutija* u sebi sadrži tri klišeja: 1) predstavnik socijalno ugrožene grupe; 2) song u predstavi koja nije mjuzikl i 3) jedan od najstarijih klišeja u istoriji dramaturgije – zamena identiteta. Mada su ti elementi sami po sebi klišei, način njihovog korišćenje u tekstu je više nego originalan. Predstavnik socijalno ugrožene grupe nije kostur ogrnut parolom, već razvijena ličnost, nesavršena koliko i mi sami. Song (prema kojima, priznajem, gajim neracionalnu, ali svejedno veliku odbojnost) samo je jedan, i pritom je prihvatljiv. Muzika se uklapa u atmosferu, stihovi, tj. replike nisu repetitivne i, ono što je nabitnije, širi nam sliku o samim likovima. A što se tiče zamene identiteta, ona je obrađena na takav način da ne patim kad sam se zadnji put toliko smejaao. Imajte na umu da je taj smeh gromoglasan, te lako može zaglušiti jedan il' dva ključna momenta radnje, stoga dobro načuljite uši.

Pratiti uživo preko društvenih mreža nečiji raspad života i/ili braka je, u najmanju ruku, degutanto, ali činiti tako nešto u pozorištu je, maltene, ispunjavanje njegove svrhe koju je još Aristotel definisao. Gledanjem takve radnje mi se poistovećujemo s njima i ubrzo se plašimo za njih i sažaljevamo ih čime, naravno, pročišćujemo sami sebe i, u krajnjoj liniji, pitamo se nešto o sopstvenim životima.

Kada na sve to dodate glasan i iskren smeh do suza, *Crna kutija* postaje jedna od retkih predstava koju stavrno mogu da preporučim, kako ljubiteljima pozorišta, tako i onima koji tamo retko zalaze. Njena poruka je istinita, njena priča je izmišljena, a njen kraj (koji se u ovom slučaju ne poklapa sa krajem drame) nešto je najrealnije što sam u poslednje vreme video u pozorištu. Kad god se igra, *Crna kutija* pokupi mnogo više od dvesta lajkova u vidu aplauza publike koja će, siguran sam, još dugo puniti salu BDP-a. Za sam kraj jedno malo upozorenje – ukoliko predstavu gledate sa svojim partnerom/partnerkom, možda bi bilo pametno da prvo obrišete memoriju svog telefona.